C/2024/4176

2.8.2024

P9_TA(2023)0474

Αντίρρηση σε εκτελεστική πράξη: Ανώτατα όρια καταλοίπων της ουσίας tricyclazole (τρικυκλαζόλη)

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση των παραρτημάτων II και V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ανώτατα όρια καταλοίπων της ουσίας tricyclazole (τρικυκλαζόλη) μέσα ή πάνω σε ορισμένα προϊόντα (COM(2023)0499 – 2023/2998(RPS))

(C/2024/4176)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση των παραρτημάτων II και V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ανώτατα όρια καταλοίπων της ουσίας tricyclazole (τρικυκλαζόλη) μέσα ή πάνω σε ορισμένα προϊόντα (COM(2023)0499),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 2005, για τα ανώτατα όρια καταλοίπων φυτοφαρμάκων μέσα ή πάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης και για την τροποποίηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α),

— έχοντας υπόψη την ψηφοφορία στη μόνιμη επιτροπή φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών, της 11ης Μαΐου 2023, κατά την οποία δεν εκδόθηκε γνώμη,

— έχοντας υπόψη την αιτιολογημένη γνώμη που εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων στις 7 Δεκεμβρίου 2022 και δημοσιεύθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2023 ([2]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 16ης Ιανουαρίου 2019 σχετικά με την ενωσιακή διαδικασία έγκρισης φυτοφαρμάκων ([3]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 5α παράγραφος 4 στοιχείο ε) και το άρθρο 5α παράγραφος 5 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ([4]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 112 παράγραφοι 2, 3 και 4 στοιχείο γ) του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφοφορία της 11ης Μαΐου 2023 στη μόνιμη επιτροπή φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών δεν κατέληξε στη διατύπωση γνώμης, γεγονός που σημαίνει ότι η πρόταση κανονισμού δεν υποστηρίχθηκε από ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών· λαμβάνοντας υπόψη ότι ούτε η ψηφοφορία της 20ής Σεπτεμβρίου 2023 στο Συμβούλιο οδήγησε σε διατύπωση γνώμης·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου αποσκοπεί στην αύξηση των ανώτατων ορίων καταλοίπων («ΑΟΚ») για την τρικυκλαζόλη στο ρύζι από 0,01 σε 0,09 mg/kg·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 396/2005 αποσκοπεί στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και εναρμονισμένων ενωσιακών διατάξεων για τα ανώτατα όρια καταλοίπων φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]) επισημαίνει ότι σκοπός του εν λόγω κανονισμού είναι η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας τόσο της υγείας των ανθρώπων και των ζώων όσο και του περιβάλλοντος και η βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, μέσω της εναρμόνισης των κανόνων σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων με παράλληλη βελτίωση της γεωργικής παραγωγής·

([1]) ΕΕ L 70 της 16.3.2005, σ. 1.
([2]) Reasoned opinion on the setting of import tolerance for tricyclazole in rice (Αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με τον καθορισμό ανοχής κατά την εισαγωγή για την ουσία tricyclazole στο ρύζι), EFSA Journal 2023·21(1):7757, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2023.7757.
([3]) ΕΕ C 411 της 27.11.2020, σ. 48.
([4]) ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.
([5]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2020, με τίτλο «Από το αγρόκτημα στο πιάτο — Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» αναφέρει ότι «τα ευρωπαϊκά τρόφιμα αποτελούν ήδη παγκόσμιο πρότυπο ασφαλών, θρεπτικών και υψηλής ποιότητας τροφίμων»·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τρικυκλαζόλη είναι διασυστηματικό και προστατευτικό μυκητοκτόνο για την αποτελεσματική καταπολέμηση της πυρικουλαρίωσης της όρυζας (*Pyricularia grisea Sacc.*) που εμφανίζεται σε όλα τα στάδια ανάπτυξης (πυρικουλαρίωση των φύλλων, του στελέχους και της ταξιανθίας)·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τρικυκλαζόλη δεν συμπεριλήφθηκε στο παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου το 2008, αφού η μόνιμη επιτροπή για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι μπορεί να αναμένεται ότι έχει επιβλαβείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και ιδίως τα κρίσιμα ελλείποντα δεδομένα δεν επιτρέπουν τον καθορισμό αξιόπιστων ADI, ARfD και AOEL και οι τιμές αυτές είναι απαραίτητες για τη διενέργεια της εκτίμησης επικινδυνότητας» ([6])· λαμβάνοντας υπόψη ότι από τις 30 Μαρτίου 2009 η τρικυκλαζόλη δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται στην Ένωση·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά την αξιολόγηση από ομοτίμους, μετά από αίτηση γκρισης για χρήση στην Ένωση το 2015, η EFSA συμπέρανε ([7]) ότι υπήρχαν πολλοί κρίσιμοι τομείς ανησυχίας όσον αφορά την τοξικολογία της τρικυκλαζόλης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η EFSA δεν μπορούσε να αγνοήσει το δυναμικό γονιδιοτοξικότητας και καρκινογένεσης της τρικυκλαζόλης και, ως εκ τούτου, δεν κατέστη δυνατό να καθοριστούν τιμές αναφοράς (ADI, ARfD και AOEL) για χρήση σε εκτιμήσεις κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία· λαμβάνοντας υπόψη, συνεπώς, ότι δεν ήταν δυνατή η διενέργεια εκτιμήσεων επικινδυνότητας για τους χειριστές, τους εργαζομένους, τους παρευρισκομένους, τους κατοίκους και τους καταναλωτές· λαμβάνοντας υπόψη ότι, επιπλέον, η EFSA δεν θα μπορούσε επίσης να αποκλείσει πιθανές ιδιότητες ενδοκρινικής διαταραχής· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως εκ τούτου, η αίτηση έγκρισης απορρίφθηκε ([8])·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από το 2016, η χρήση τρικυκλαζόλης έχει απαγορευθεί στην Ένωση, καθώς και οι εισαγωγές προϊόντων με κατάλοιπα πάνω από το όριο ποσοτικού προσδιορισμού·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω της απαγόρευσης του εν λόγω μυκητοκτόνου, οι Ευρωπαίοι γεωργοί αναγκάστηκαν να επενδύσουν στην εξεύρεση εναλλακτικών γεωργικών πρακτικών·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απαγόρευση του εν λόγω μυκητοκτόνου στην Ένωση έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση της παραγωγής ρυζιού από τους Ευρωπαίους παραγωγούς·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, δεδομένου ότι το ΑΟΚ για την τρικυκλαζόλη στο ρύζι μειώθηκε στο όριο ποσοτικού προσδιορισμού και άρχισε να εφαρμόζεται σε ολόκληρη την Ένωση το 2017, οι παραγωγοί ρυζιού εκτός ΕΕ έχουν καταφύγει σε γεωπονικές τεχνικές και έχουν προσαρμόσει τα επιχειρηματικά τους μοντέλα, γεγονός που τους επιτρέπει να συνεχίζουν τις εξαγωγές τους προς την Ένωση·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευρωπαϊκή αλυσίδα παραγωγής ρυζιού υποστηρίζει σταθερά την ανάγκη αμοιβαιότητας των κανόνων σχετικά με τη χρήση φυτοφαρμάκων·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απαγόρευση της τρικυκλαζόλης στην Ένωση δημιουργεί μια κατάσταση πλήρους έλλειψης αμοιβαιότητας εις βάρος των παραγωγών ρυζιού που τηρούν τα πρότυπα της Ένωσης·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση αυτή μπορεί μακροπρόθεσμα να οδηγήσει σε αθέμιτο ανταγωνισμό για τους παραγωγούς ρυζιού που πληρούν τα πρότυπα της Ένωσης·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές διευκόλυνσης του εμπορίου εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά την περίοδο εμπορίας 2022 (01.09.2021-31.07.2022), οι εισαγωγές ρυζιού στην Ένωση ανήλθαν στον αριθμό ρεκόρ των 1,67 εκατ. τόνων, σε ισοδύναμο λευκασμένου ρυζιού, καταγράφοντας αύξηση 36 % από έτος σε έτος ([9])·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εισαγωγές από χώρες που επιτρέπουν τη χρήση τρικυκλαζόλης ανήλθαν σε συνολικό όγκο σχεδόν 194 000 τόνων, ποσότητα που αντιστοιχεί περίπου στο 12 % των συνολικών εισαγωγών ([10])·

([6]) Απόφαση 2008/770/ΕΚ της Επιτροπής, της 30ής Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με τη μη καταχώριση της ουσίας tricyclazole στο παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου και την ανάκληση των εγκρίσεων φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν την εν λόγω ουσία [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2008) 5108] (ΕΕ L 263 της 2.10.2008, σ. 16).

([7]) Συμπέρασμα της EFSA σχετικά με την αξιολόγηση από ομότιμους της εκτίμησης επικινδυνότητας φυτοφαρμάκων όσον αφορά τη δραστική ουσία τρικυκλαζόλη, EFSA Journal 2015;13(2):4032, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4032.

([8]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/1826 της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2016, για τη μη έγκριση της δραστικής ουσίας τρικυκλαζόλη (tricyclazole), σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά (ΕΕ L 279 της 15.10.2016, σ. 88).

([9]) EUROSTAT, 2023.

([10]) EUROSTAT, 2023.

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ενώ οι γεωργοί της Ένωσης θα υπόκεινται στις υψηλότερες δυνατές απαιτήσεις ασφάλειας για τους καταναλωτές, η έγκριση της πρότασης κανονισμού του Συμβουλίου θα επιτρέπει εισαγωγές στην Ένωση οι οποίες δεν συμμορφώνονται με τα ενωσιακά πρότυπα·

Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου, σύμφωνα με το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF), θα μείωνε τις κοινοποιήσεις κατά 76 % το 2021 και κατά 73 % το 2022·

ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έγκριση της πρότασης κανονισμού του Συμβουλίου ενδέχεται να υπονομεύσει την επισιτιστική ασφάλεια και, ελλείψει κατάλληλων μέσων ιχνηλασιμότητας και ενημέρωσης, θα μπορούσε να δημιουργήσει παραπλανητικές πρακτικές για τους καταναλωτές·

ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη, ότι στο άρθρο 191 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αρχή της προφύλαξης ορίζεται ως μία από τις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης·

ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι και οι επιπτώσεις της χρήσης φυτοφαρμάκων στην υγεία των ανθρώπων και των ζώων και στο περιβάλλον, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αντιμετωπίσουν το ζήτημα των εισαγόμενων γεωργικών προϊόντων που έχουν υποστεί επεξεργασία με χημικές ουσίες οι οποίες είτε απαγορεύονται είτε περιορίζονται στην Ένωση·

1. αντιτίθεται στην έγκριση της πρότασης κανονισμού του Συμβουλίου·

2. θεωρεί ότι η εν λόγω πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου υπερβαίνει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005·

3. θεωρεί ότι η εν λόγω πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου δεν συνάδει με τον σκοπό και το περιεχόμενο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005·

4. σημειώνει ότι η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου δεν συμμορφώνεται με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί για την υψηλή ασφάλεια των καταναλωτών·

5. επισημαίνει ότι, ως εμπορικά πρότυπα βασισμένα στον κίνδυνο, τα ΑΟΚ συμβάλλουν στην αποφυγή εμποδίων και διαταραχών στις εμπορικές συναλλαγές και τονίζει ότι οι διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε εμπόδια και πιθανές διαταραχές στις εμπορικές συναλλαγές, οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στους καταναλωτές, τους γεωργούς και τον τομέα των τροφίμων στην Ευρώπη και πέραν αυτής·

6. επιμένει ότι το ΑΟΚ για την τρικυκλαζόλη στο εισαγόμενο ρύζι στην Ένωση θα πρέπει να παραμείνει στα 0,01 mg/kg όπως για τους Ευρωπαίους παραγωγούς ρυζιού·

7. ζητεί από την Επιτροπή να αποσύρει την πρόταση κανονισμού·

8. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού για τους Ευρωπαίους γεωργούς·

9. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.